

eines Brahmarākshasa KATHĀS. 12, 49. 32, 25. 33, 96. — 2) f. ई a) eine Meisterin im Joga KATHĀS. 63, 218. — b) eine Fee KATHĀS. 31, 16. RĀGA-TAR. 1, 333. 2, 108. — c) N. pr. einer Göttin Verz. d. Oxf. H. 19, b, 4. einer Vidjādhari KATHĀS. 18, 231. 378. — d) eine best. Pflanze, = बन्ध्यार्ककाटकी BHĀVAPR. im ÇĀNDRA. — Vgl. मरुयोगेश्वर.

योगेश्वरतीर्थ n. N. pr. eines Tirtha Verz. d. Oxf. H. 66, a, 10.

योगेश्वरत्व (von योगेश्वर) n. Meisterschaft im Joga MBH. 1, 510. BHĀG. P. 9, 15, 19.

योगेष्ट (योग + 1. इष्ट) n. Zinn AK. 2, 9, 106. Blei H. 1041.

योगेश्वर्य n. = योगेश्वरत्व BHĀG. P. 5, 3, 35. 16, 14. 9, 8, 17.

योगोपनिषद् f. Titel einer Upanishad Verz. d. Oxf. H. 76, a, 13.

योग्य (von योग) 1) adj. P. 5, 1, 102. Schol. zu P. 3, 1, 121 (von 1. युञ्).

a) zum Zug tauglich; m. Zugthier AV. 8, 9, 7. ÇAT. BR. 1, 3, 1, 13. 3, 5, 1, 24. 9, 4, 2, 10. 12. — b) zu einer best. Kur gehörig ÇĀNDRA. SĀH. 1, 1, 27. — c) brauchbar, angemessen, entsprechend, zukommend, geeignet, passend, zu Gute kommend; geschickt, fähig; von Personen und Sachen; = पात्र AK. 3, 4, 25, 181. = योगार्ह, उपायिन् (fälschlich उपाय MED.), शक्त, प्रवीण H. an. 2, 378. MED. j. 48. — KĀTJ. ÇR. 22, 4, 11. JĀG. 2, 235. KAN. 3, 2, 18. GĀM. 1, 22. ०भूमिषु MBH. 4, 125. KATHĀS. 27, 145. R. GORR. 2, 3, 37. 5, 36, 83. RAGH. 6, 29. RT. 6, 6. ad ÇĀK. 54. Spr. 272. 1169. 3805. KATHĀS. 3, 116. 16, 40. 22, 111. 31, 71. 34, 194. 49, 194. SĀH. D. 721. RĀGA-TAR. 1, 236. 4, 242. 253. 5, 249 (योग्य TR., योग्य ed. Calc.). Verz. d. Oxf. H. 311, a, 37. VP. bei MUIR, ST. I, 63. BHĀG. P. 7, 13, 23 (योगि: ed. BURN., योग्यै: ed. Bomb.). 11, 20, 24. MĀRK. P. 100, 17 (zu lesen ०देवदीनयो). 109, 24. 113, 9. PĀNĀT. 19, 20. Z. d. d. m. G. 14, 573, 6. KUSUM. 23, 5. 7. die Ergänzung α) im gen.: त्वमेव योग्या मम HARIV. 10001. न चासौ रत्न-सा योग्य: so v. a. gewachsen R. 1, 22, 7. नेदानीं गुरु (so die ed. Bomb.) योग्यो ऽयं वासो मे सजने वने 2, 52, 61. ÇĀK. 187. VARĀH. BRH. S. 9, 7. RĀGA-TAR. 3, 33. PĀNĀT. 183, 19. VET. in LA. (III) 9, 11. 28, 4. रूपस्य Schol. zu P. 2, 1, 6. VOP. 6, 61. नेयं वनस्य योग्या R. 2, 38, 4. अथलीको नरो भूय न योग्यो निजकर्मणाम् MĀRK. P. 71, 10. — β) im loc.: तत्र त्वं योग्यो न युद्धेषु MBH. 7, 5787. कर्मणि 8, 1663. शक्रस्य सारथ्ये 1668. R. GORR. 1, 23, 7. 3, 40, 5. 5, 83, 17. 7, 59, 4, 21. SUÇR. 1, 29, 1. RĀGA-TAR. 6, 181. SARVADARÇANAS. 101, 2. — γ) im dat.: तत्साधनाय KATHĀS. 46, 197. — δ) im comp. vorangehend: राज्ञो JĀG. 2, 261. MBH. 3, 15577. VARĀH. BRH. S. 77, 5. KATHĀS. 21, 78. RĀGA-TAR. 2, 151. PĀNĀT. 213, 11. VET. in LA. (III) 12, 20. 29, 14. Z. d. d. m. G. 14, 573, 7. इन्द्रियं WILSON, SĀMĀHJAK. S. 27. क्षारालंकारयोग्यौ ते स्तनौ चेभौ MBH. 4, 392. HARIV. 4370. तपो R. 3, 3, 15. तत्कालं Spr. 3270. सभा (वाच्) 4124. षण्डता AK. 2, 9, 62. रा-स्य RĀGA-TAR. 4, 714. MĀRK. P. 16, 88. VOP. 8, 97. SARVADARÇANAS. 83, 19. fg. श्याकर्म MĀRK. P. 70, 23. दारक्रिया RAGH. 3, 40. PĀNĀT. 188, 20. HIT. 72, 8. KATHĀS. 20, 23. मुरतसंभोग 43, 334. PRAB. 110, 5. निशाति-वाक्य KATHĀS. 18, 106. उत्थानं ÇĀK. 38. KĀM. NĪTIS. 13, 50. 16, 10. देवो-पस्थानं MĀLAV. 63, 16. प्रत्यक्षदर्शन Schol. zu NAIŠH. 22, 48. सलिलान्न-लिदान Spr. 203. PĀNĀT. 252, 20. न खलु वयममुष्य दानयोग्या: verdie- nend gegeben zu werden SĀH. D. 49, 21. Ausnahmsweise in comp. mit dem, was geeignet u. s. w. macht, DAÇAK. 62, 11. — ε) im infin.: (इमे प्रूरा:) योग्या रत्नगणैर्योद्धुम् R. 1, 22, 4. उभौ योग्यावहं मन्ये रत्नितुं पृथ-

VI. Theil.

वीमिमान् 4, 2, 11. 33, 18. भृत्यजनान्दासीस्त्वं गृहे त्वयन्भूम् । योग्यस्ता-
उपितुं क्रोधात् dazu bist du gut, stets bei der Hand MBH. 7, 5790. त्वया
लोकः क्लेशु (durch den infin. pass. zu übersetzen) योग्यो न मानुषः R.
7, 20, 8. यादृशेनेह रूपेण योग्यं दातुं धृतेन वै । तादृशं खलु ते दत्तम् MBH.
14, 1612. fg. P. 6, 1, 81, Sch. — 2) m. das Sternbild Pushja MED. — 3)
f. आ a) oxyt. Veranstaltung, Werk: कृतस्य वा केशिना योग्याभिधूरि
धिंस्य RV. 3, 6, 6. पद्मयोग्या अश्ववैधे रथोणाम् 7, 70, 4. स विशाखा मुनो
योग्या अग्निं सिंघासनिर्जनते कारं इज्जितम् 10, 53, 11. — b) praktische
Uebung, Praxis SUÇR. 1, 28, 20. 29, 1, 10. ०सूत्रियो ऽध्यायः 28, 19. Aus-
übung, exercitatio: प्रणिधान RAGH. 8, 19. मानं KĀVJĀD. 2, 243. insbes.
Leibesübung, Gymnastik, kriegerische Uebung TRIK. 3, 2, 20. 3, 442. H.
788. H. an. MED. HALĀJ. 2, 315. ग्रामादयो हि जीर्यन्ते योग्यैव दिवानि-
शम् KĀM. NĪTIS. 14, 27. नियुद्धे, जवे, योग्यासु MBH. 1, 4986. मरुवीर्यो कृ-
तयोग्यौ 5350. योग्यो चक्रे धनुषा 5235. अस्त्रं R. 2, 1, 9. कृत्स्नश्चास्त्रा-
दियोग्याभिः KATHĀS. 94, 41. ०रथ H. 752. HALĀJ. 2, 290. — c) N. pr. der
Gattin des Sonnengottes H. an. MED. — 4) n. a) eine best. Pflanze, =
रुद्धि AK. 2, 4, 3, 31. H. an. MED. Sandel ÇĀBDĀNTHAK. bei WILSON. — b)
Vehikel ÇĀBDĀNTHAK. — c) Kuchen ÇĀBDĀNTHAK. — d) Milch H. c. 98. —
Vgl. पथयोग्यम् (auch MBH. 13, 4710).

योग्यता (von योग्य) f. Angemessenheit, das Geeignetheit, Befähigung
TRIK. 3, 3, 322. न युद्धयोग्यतामस्य पश्यामि सक्तं राज्ञे: R. 1, 22, 2 (23, 2
GORR.). JOGAS. 2, 53. KATHĀS. 46, 104. 74, 265. RĀGA-TAR. 2, 39. 60. 3, 147.
5, 253. 6, 362. Spr. 2178. 2887. BHĀG. P. 3, 31, 45. fg. MĀRK. P. 113, 9.
TATTVAS. 50. Schol. zu KĀTJ. ÇR. S. 22, 4. BHĀSHĀP. 81. SĀH. D. 6. 27, 8.
HALĀJ. 2, 109. VOP. 25, 17. PĀNĀT. 241, 6. Schol. zu KAP. 1, 102. zu P.
2, 1, 6. KUSUM. 26, 9. ०वाद m. Titel einer Schrift HALL 37.

योग्यत्व (wie oben) n. dass. JOGAS. 2, 41. VERDĀNTAS. (Allah.) No. 39.
Schol. zu KĀTJ. ÇR. S. 22, 9. VOP. 6, 58, Anf.

योजक (von 1. युञ् nom. ag. 1) Anschirrer, Anspanner: वाञ्छि MBH.
4, 320. रथ 9, 819. BHĀG. P. 12, 11, 48. — 2) Veranstalter, Ausfühler:
युद्धं so v. a. kampfstüchtig MBH. 3, 2114. = युद्धोद्योगिन् NĀLAK.

यौवन (wie oben) n. AK. 3, 6, 3, 30. 1) n. das Anschirren, Anspannen:
लाङ्गलं PĀR. GRHJ. 2, 13. रथे यौवनमूर्जितानाम् HARIV. 8393. — 2) n.
Gespann, Geführt, Geschirr: अरेणु RV. 6, 62, 6. उतो न्वस्य यन्महद्वा-
व्योर्जानं बृहत् । दामा रथस्य ददंशे 8, 61, 6. दैशयौवन (daher = अङ्गुलि
NĀIGH. 2, 5) 10, 94, 7. — 3) n. Fahrt so v. a. Wegstrecke, welche in einer An-
spannung durchlaufen wird, Station; weiterhin ein best. Wegemaass von
vier Kroça (etwa zwei geogr. Meilen; nach anderen Rechnungen eine
kleinere Strecke, z. B. 2 1/2 engl. Meilen, Useful Tables 122), WARREN, KALA
SANK. 394. TRIK. 2, 1, 17, 2, 4, 3, 3, 254. H. 888. an. 3, 402. MED. n. 141. fg. HĀR.
197. HIOUEN-THSANG 1, 39 (= 8 Kroça). 60. LALIT. ed. Calc. 170, 5. MĀRK.
P. 49, 40 (= 4 Gavjūti d. i. 8 Kroça). यदाशुभिः पतंसि यौवना पुनः RV.
2, 16, 3. 1, 123, 8. 10, 86, 20. पुरावतो न यौवनानि ममिरे 78, 7. अस्मिता यो-
वनानि AV. 4, 26, 1. त्रिंशदस्यां जघनं यौवनानि ihr pudendum ist dreissig
Meilen lang TBH. 2, 4, 2, 7. यौवनान्न परम् VS. PRĀT. 1, 24. M. 11, 75. यो-
वनं वाधेनो व्रजेत् 132. MBH. 1, 1114. अयोवनमुगन्धि 6965. 3, 2812. R.
1, 3, 7. 2, 92, 10. 98, 30. Spr. 461. 1440. 2534. Ind. St. 8, 432. SŪRJAS. 1,
59. 65. 4, 1. 12, 60. 63. 65. 80. 83. VARĀH. BRH. S. 21, 35. 23, 4. 30, 32.

13